

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDEKİ MÜSLÜMAN-HRİSTİYAN İLİŞKİLERİ*

Çev. Yrd.Doç.Dr. İbrahim GÖRENER**

Bu çalışmada Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşayan Müslümanların durumları ve Hristiyanlarla olan ilişkileri incelenecektir. Bu yapılırken belirli bir bölge veya grubu incelemek yerine tüm ülkedeki Müslümanların genel yapısı ele alınmıştır. Bu incelemeyi gerçekleştirmek için öncelikle Amerika'daki Müslümanlığın özetli bir tarihçesi verilecek, akabinde Müslüman gruplardan bahsedilecek ve son olarak da Müslüman-Hristiyan ilişkisine yer verilecektir.

Bugün dünyanın beşte biri Müslüman olup, hemen hemen her ülkede bir Müslüman varlığından söz edilmektedir. Aynı şekilde A.B.D.'de de bu bir gerçektir. Ancak Amerika'daki Müslüman sayısını tam tesbit etmek mümkün değildir. Çünkü, Speight'in de belirttiği gibi, Amerika'daki dini toplulukların nüfusları hakkında resmi bir kayıt bulunmamaktadır. Speight demektedir ki: "Nüfus kayıtları dini gruplar hakkında bir bilgi vermemekte ve bunu öğrenebileceğimiz genel bir İslami birim de bulunmamaktadır."¹ Buna ek olarak, Amerika'ya geçici amaçlarla gelen kişiler bu tahmini daha zor hale getirmektedir. Bununla birlikte Amerika'daki İslami kuruluşların sayısındaki artmalar İslamın Amerika'da bir gelişim seyri içerisinde olduğunun bir göstergesidir.²

Müslümanların Amerika'daki bulunuşları çok öncelere gitmesine rağmen pekçok kimse tarafından varlıklarının farkedilmemesi çok ilginçtir. Lovell bu konuda şunları söylemektedir: "Amerikalılar eskiden İslam hakkında ya hiç ya da çok az bir bilgiye sahip olduklarından dolayı Müslümanlar pekçok haksız muamele ile karşılaşmışlardır."³ Bu bilgi yayıflığı

* Bu çalışma United Theological Seminary, Dayton OH'da 12.26.'95'da verilen bir tebliğin bazı düzenlemelerle birlikte yapılmış bir tercümesidir.

** Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi.

1- R. Marston Speight, *Christian-Muslim Relations* (Connecticut, 1983), 35.

2- Emily Kalled Lovell, "Islam in the United States: Past and Present," *the Muslim Community in North America*, yayına hazırlayanlar E.H. Waugh, B. Abu-Laban, R.B. Qureshi, (Alberta: University of Alberta Press, 1983), 93.

3- Age., 96.

bugün de bir gerçektir. Çoğunluk için geçerli olan gerçek şudur ki onların İslam hakkındaki bilgileri Amerika'nın Arap ülkeleri ile olan ekonomik ya da politik ilişkileri çerçevesinde gelişmiştir. Halbu ki dünya Müslüman nüfusunun ancak %16'lık dilimini Arap dünyası oluşturmaktadır. Bu bilgi yetersizliği sebebi ile Amerika'da pekçok kişi İslam'ın bir millete has küçük bir hareketten ibaret olduğu kanaatindedir. Lovell'in ifadesi ile çoğu Amerika'lılar sadece Arapların Müslüman olduğu kanaatindedirler. Bu yanlış anlaşılmanın sebebi ise bu konuda yazılan bazı kitaplar ve çekilen filimlerdir.⁴ Bu konuda genelde ilim camiasının durumu da pek farklı değildir.⁵

Toplum içerisinde Müslümanların yanlış bilinmeleri Amerika'da yaşayan Müslümanlar hakkındaki politik kararları da etkilemiş, bu ise onların geçmişte baskı altında bulunmalarına neden olmuştur.⁶

AMERİKA'DAKİ İLK MÜSLÜMANLAR

Amerika'nın ilk kuruluşundan bu yana oradaki Müslüman varlığını şu beş grup oluşturmuştur: göçmenler, öğrenciler, yerli Amerikalı Müslümanlar, yeni doğumlar ve din değiştirmeler.⁷ Bu hususlar hakkında biraz daha detaylı bilgi faydalı olacaktır.

GÖÇMENLER

İlk Müslüman göçmenler genelde Avrupa ve Arap ülkelerinden ve daha sonraları da Hindistan ve Pakistan'dan gelmişlerdir.⁸ Bu göçlere sebep kendi ülkelerindeki politik baskılardan kaçmak ve Yeni Dünya içerisinde ekonomik fırsatlar yakalamak olarak özetlenebilir. Faruki bu konuda şunları söylemektedir: "Yakın doğu ve diğer Müslüman topraklardan Amerika'ya göç geçen asrın son çeyreğinde başlamıştır. Onların amaçları da diğer göçmenlerle aynı idi, yani kendi ülkesindeki hoş olmayan şartlardan kaçarak yeni ülkede bir gelecek hazırlamak."⁹ Speight şunları eklemektedir: "Topluluklar oluşturmak üzere gelen ilk göçmenler Lübnan, Suriye, Filistin ve Ürdün'den gelmişlerdir. Onların gayesi ekonomik fırsatlarla ilgili olup Amerika'nın orta-

4- Agc., 97.

5- Agc., 97.

6- Agc., 98.

7- Speight, Agc., 35; Lovell, Agc., 94.

8- Lovell, Agc., 94-5.

9- Faruqi, Agc., 260.

batı ve kuzeydoğu'sunda yerleşmişlerdir.”¹⁰ Bu arada eğitim de bu göçlerin önemli sebeplerinden birisidir. Bu nedenle bu göçmen Müslümanların çoğu profesyonel ve iş adamları olmuşlardır.¹¹

Her ne kadar ilk göç dalgası 19. yüzyılın sonlarında gerçekleşti ise de en esaslı göç hareketi II. Dünya Savaşı'ndan hemen sonra başlamıştır. Faruki şunları söylemektedir: “II. Dünya Savaşı'ndan sonra önemli sayıda Müslüman göçmenler Kuzey Amerika'ya gelmişlerdir. Avrupa sömürgesinden kurtuluş ve Amerika'nın konumundaki yükseliş Müslüman öğrencileri dünyanın her yerinden kendisine cezbetmiştir.”¹² En çok göçmen çeken eyaletler: Michigan, Ohio, Indiana, Illinois, Massachusetts, Iowa, Louisiana, New York ve Pennsylvania'dır.¹³

MÜSLÜMAN ÖĞRENCİLER

Amerika Birleşik Devletleri'nde en dinamik Müslüman topluluklardan teki öğrencilerdir.

1980 tahminleri bu durumu açıkça yansıtmaktadır. O tahmine göre Amerika'da 750.000 yabancı uyruklu Müslüman öğrenci bulunmaktaydı.¹⁴ Speight'a göre Amerikan üniversitelerindeki Müslüman öğrencilerin kurmuş oldukları ilk birlik *The Muslim Students' Association of the United States and Canada* (Amerika ve Kanada'daki Müslüman Öğrenciler Birliği) idi ve onun merkezi Plainfield, Indiana'da bulunmakta idi.¹⁵

SİYAHİ MÜSLÜMANLAR

Amerika'daki Müslüman varlığının ayrılmaz bir unsuru da oradaki siyahi Müslümanlardır. 16. ve 18. yüzyıllar arasında Endülüs'ün Avrupa eline geçişinden sonra pekçok Müslüman o ülkeyi terk etmek zorunda kalmışlardır. Çünkü can ve mal emniyetleri büyük tehlike altında idi. Faruki'ye göre bu Müslümanlardan bir kısmının İspanyollar tarafından yakalanarak Amerika'ya gönderilmiş olma ihtimali büyüktür.¹⁶ Bu hadise

---

10- Speight, Age., 35.

11- Age., 35.

12- Faruqi, Age., 261.

13- Lovell, Age., 95.

14- Age., 95.

15- Speight, Age., 36.

16- Ismail R. Al-Faruqi, “Islamic Ideals in North America”, *The Muslim Community in*

Amerika'daki siyahi Müslüman varlığının sebeplerinden birisidir. Ancak asıl sebep ise büyük bir ihtimalle siyahi Afrika'lı Müslümanların Amerika ve Avrupa'lı beyazlar tarafından köleleştirilmeleridir. İlk planda köleliğin sebebi şeker kamışı tarımında duyulan insan gücü ihtiyacı idi. Ancak, sonraları köle pazarlarının kurulması ile bu köleler önemli bir ticaret malı haline gelmiştir. Faruki'nin de belirttiği gibi Caribbean adalarındaki şeker kamışı tarımı her geçen gün daha fazla insan gücü gerektirmiş ve bunun bir sonucu olarak da İspanyol, Alman, Fransız ve İngiliz'ler ve nihayet Amerika'lılar Afrika'nın sahillerinde ve Sahara'nın güneylerinde sistematik olarak insan avına çıkmışlar ve yakaladıklarını Yeni Dünya'nın köle pazarlarında satmışlardır. Bu yakalananlardan bazılarının Müslüman olduğunda pek şüphe yoktur zira eldeki verilere göre 1600 yıllarında Moritanya, Senegal, Gambia ve Gine'de büyük oranda Müslüman nüfusu bulunmakta idi.¹⁷

Amerika'daki ilk siyahi Müslümanlara göre İslam siyahilerin dini idi. Onların dünyası insanlar arasındaki siyah ve beyaz ayırımı üzerine kurulmuş olduğundan düşünüyorlardı ki madem ki beyazlar bir dine sahiptiler, o halde siyahilerin de bir dini olmalı idi. Kendilerine uygun bir dini araştırma safhasında daha kendi ana yurtlarında bulunurken sahip oldukları dini hatırladılar. O dönemde kendileri Müslümandılar. Avrupa ve Amerika tarafından köleleştirildikten sonra her geçen nesil akabinde bu dine dair inançlarını biraz daha kaybettiler. Sınırlı hayat şartları ve hürriyetsizlikleri sebebi ile bu ilk dönem Müslümanların Amerika'daki dini yaşantılarına dair fazla bir malumat mevcut değildir. Faruki şunları söylemektedir: "Kölelik Müslümanların kendi din ve kültürlerini muhafaza etmelerine elverişli değildi. Köle sahipleri kölelerin isimlerini ve dinlerini zorla değiştirmişler ve onlarda kendi yansımalarını görmek istemişlerdir."¹⁸ Bu zorluğa rağmen kısmen de olsa Müslüman köleler kendi din ve kültürlerini bir miktar muhafaza edebilmişlerdir.¹⁹

Beyazların dinine karşı alternatif bir din anlayışında olanlardan birisi de Elijah Muhammed'dir. Kendisi otuzlu yıllarda Afrika asıllı Amerika'lıları kendilerine empoze edilmiş olan kölelik takısından kurtularak onların gerçek kimliği Afrika'lı Müslüman kimliğine dönmeleri gereği ile davasına başlamıştır.²⁰ Elijah Muhammed'in bu hareketi asla dönüş niteliğinde olup bugün Farrakhan tarafından temsil edilmektedir. Farrakhan bu bahsedilen

---

North America, yayına hazırlayanlar E. H. Waugh, B. Abu-Laban, R. b. Qureshi, (Alberta: University of Alberta Press, 1983), 259.

17- Al-Faruqi, Age., 260.

18- Age., 260.

19- Age., 260.

20- Age., 262.

milliyetçi hareket içerisinde. 1933 doğumlu Farrakhan 1955 yılında Nation of Islam-NOI (*İslam Milleti*) grubuna Malcolm X tarafından girdirilmiştir. Grup içerisinde çabuk yükselen Farrakhan Malcolm'un 1965'de öldürülmesi üzerine onun yerine geçerek NOI'nin milli sözcüsü ve Elijah Muhammed'in elçisi olmuştur. Malcolm'un öldürülmesi olayına karıştığı yolundaki şüpheler Farrakhan'ın Malcolm'un dul eşi Betty Shabazz tarafından suçsuz görülmesi ile zayıflamıştır. Elijah Muhammed'in 1975 yılında ölümü üzerine onun siyah milliyetçiliğini devam ettirmek üzere Farrakhan grubun başı olmuştur.²¹ Farrakhan ve grubunun İslam hakkındaki görüşlerinin batı kültürü, Hristiyanlık, Yahudilik ve kendilerinin beyaz düşmanlıkları ile biçimlenmesi kendilerinin zayıf noktasıdır.

Elijah Muhammed'in gayretleri ile Amerika'daki ilk Müslüman organizasyon kurulmuş oldu. Bunun ismi yukarıda da zikrettiğimiz gibi Nation of Islam idi. Lovell'in de açıkça belirttiği gibi Nation of Islam grubundaki siyahi Müslümanlar kendilerinin siyah üstünlüğüne dayanan prensipleri ile birlikte gerçek anlamda Müslüman sayılmamışlardır. Ancak 1976'da gerçek İslam ile karşılaşmışlar ve ilk defa olarak Ramazan ayında oruç tutmuşlardır. Bugün bu grup Hz. Bilal'e atf ile *Bilalians* (Bilalciler) olarak isimlendirilmişlerdir.²² Yer yüzünde diğer ırktan insanları görüp gerçek dinde de ırk ayırıcılığının olmadığı kanaatine varmışlar ve kendilerinin bu noktaya gelişlerini *gerçek dine giriş* olarak nitelendirmişlerdir. Lovell'in ifadesine göre bu noktaya Hacc ziyaretlerinden sonra erilmiştir. Bunun üzerine de 1980 yılındaki mescit sayısı 156'ya ulaşmıştır.²³ Zaman dilimi içerisinde bu grup kendilerini değişik isimlerle adlandırmışlardır. Onların ilk isimleri *the American Bilalian Community* (Amerikan Bilalciler Cemiyeti) olmuştur. Daha sonraları *the World Community of Islam in the West* (Batılı İslam Dünya Topluluğu) ismi verildi ise de en son olarak bu isim *the American Muslim Mission* (Amerikan Müslüman Misyonu) olarak değiştirilmiştir. Spaight'in yargısına göre bu grubun hemen hemen tüm üyeleri Amerikalı Hristiyan geçmişi olan kişilerden oluşmuştur. Bu açıdan bu grubu göçmen Müslümanlardan ayrıca mütalea etmek uygundur.²⁴

DİN DEĞİŞTİRME

Amerika'daki Müslümanların küçük bir bölümünü diğer dinlerden İslam dinine girenler oluşturmaktadır. Amerika'da İslam'a dönenlerin oranı diğer

---

21- Salim Muwakkil, "One in a Million", *The Dayton Voice*, Ekim 25-31, 1995,10-1.

22- Lovell, Age., 103.

23- Age., 95.

24- Speight, Age., 37.

ülkelerdeki oranla mukayese edildiğinde az kalmakta olup bu oran Amerika'da % 3-4'tür.²⁵ Lovell'in kaydına göre İslam dinini tercih eden ilk Amerikan mühtedi Muhammed Alexander Russel Webb'tir. Kendisi bir gazeteci olup 1887 yılında Malnila'daki Amerikan elçiliğinde diplomatik görev yapmıştır. Onun Müslüman olmasına sebep orada tanıştığı Hindistan'lı bir Müslümandır. Görevi bitip Amerika'ya geri döndüğünde New York City'de Oriental Publishing Company (Doğulu Basımlar şirketi)'ni kurmuş ve 1893'de *Moslem World* (Müslüman Dünyası) adlı dergiyi çıkarmaya başlamıştır.²⁶

Amerika'lı beyazların Müslümanlar hakkındaki önfikirleri ve ileride de görüleceği gibi, Beyaz ve Siyah Amerika'lılar arasındaki ilişkilerin düzenli olmaması sebebi ile İslam dinine girenler daha ziyade Siyahilerdir. Lovell'in kaydına göre başka dinden İslam'a gelenler daha ziyade New York ve Washington D.C.'de yoğunlaşmışlardır.²⁷

ORGANİZASYONLAR

20. Yüzyıldan önce Amerika'da hiçbir Müslüman organizasyon bulunmamaktaydı. II. Dünya Savaşı'ndan sonra ülke çapında bir gelişme olmuş ve Müslümanlar organizasyonlar kurmaya başlamışlardır. Bunlardan ilki de FIA-*Federation of Islamic Associations* (İslami Kuruluşlar Federasyonu) ismi ile 1952'de kurulmuştur.²⁸ Bugün ise Amerika'da pekçok İslami organizasyon bulunmaktadır. FIA'nın kuruluş hikayesi ilginçtir. II. Dünya Savaşı'nda Müslüman bir görevli olan Abdallah Igram kendi dininin genel tasnifler içerisinde yer almadığını farkeder ve İslam konusunda bir bilgi eksikliği olduğunu anlar. Bunu izale için bir organizasyon kurmayı planlar. FIA ise bu düşüncenin sonucunda oluşur.²⁹ Bu organizasyonun çalışma planı şöyledir:

- İslam kültürünü, felsefesini, ahlak ve ruhunu Müslümanlara ve onların çocuklarına öğretmek;
- İslam'ın modern dünyada yeniden canlanmasında katkıda bulunmak;
- Dünyadaki Müslüman cemiyetlerle kontak kurup bu ilişkiyi sağlamlaştırmak;
- İslam öğretisini yaymak;
- Diğer inanç sistemleri ile İslam arasında ortak olan noktaları tesbit etmek;

25- Lovell, Age., 94.

26- Age., 99.

27- Age., 98.

28- Age., 95.

29- Age., 104.

-Müslümanların dini, intellektüel ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için bir ortam hazırlamak.³⁰

Bu türlü organizasyonlar sayesinde Müslümanlar kendi inançlarını tatbikata geçirme imkanını bulmuşlardır. Mesela devam edegelen dersler sebebi ile dini bayramları kutlamak Müslüman öğrenciler için bir sorun oluşturuyordu. Yakın zamanda bazı üniversitelerde Müslüman öğrencilerin iki önemli dini bayramda mazur görülmeleri okul idareleri tarafından profesörlerden istenmiştir. Buna bir başka misal de hapishaneler içerisinde kurulan pekçok Müslüman organizasyonlardır. Hatta bazılarında ibadet etmek ve Kur'an okumak için ayrılmış özel odalar da mevcuttur. Bunlar dışında domuz eti meselesi, Cuma namazına gitme olayı ve Ramazan ayında yemek saatlerinin ayarlanması gibi hususlar genelde kuruluş yöneticileri tarafından çözümlenmektedir.³¹

POLİTİKA

Uzun bir süre Amerikan hükümeti İslam'ı bir din olarak tanımamıştır. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra İslam Amerika'da bir din olarak resmen kabul edilmemiş olsa da en azından bazı devlet adamları tarafından zikredilmeye başlamıştır. Örnek olarak Başkan Gerald Ford 1976 yılında değişik dinleri sıralarken İslam'ı da zikretmiştir ve böylece İslam bir Amerikan başkanı tarafından ilk defa anılmıştır.³² İslam dininin 1400. yılına girmesi münasebeti ile Amerikan Meclisi İslam'ın daha iyi araştırılması ve anlaşılması gerektiğini vurgulamış ve bu düşüncüyü bütün İslam ülke başkanlarına da bildirmiştir.³³

Müslüman azınlığın kendilerini politik sahada yeterince temsil edememeleri bazı problemleri doğurmuştur. Abdur-Rauf bu konuda şunları söylemektedir: "Amerikalı Müslümanlar topluluğu çok yeni, çok küçük ve politik sahada çok yetersizdir. Bir Müslüman lobisinden, bir Müslüman Senatör veya millet vekilinden bahsetmek mümkün değildir. Buna ek olarak medya haberleri üzerinde de bir Müslüman etkisinden bahsedilemez. İslam'a sıcak bakmayan gruplar ise bu durumdan yararlanmaktadırlar. İslam sıklıkla ve açıktan hakarete uğramakta ve buna gereken çareler ise henüz aranmamaktadır. Orta Doğu çalışmaları ile ilgili eğitim birimleri ise İslam hakkında

30- Age., 104-105.

31- Muhammad Abdur-Rauf, "The Future of the Islamic Tradition in North America", *The Muslim Community in North America*, yayına hazırlayan E. H. Waugh, B. Abu-Laban, R. b. Qureshi, (Alberta: University of Alberta Press, 1983), 272.

32- Lovell, Age., 107.

33- Age., 107.

pek kaygısı olmayan kişiler tarafından yönetilmektedir.”³⁴

AMERİKA'DAKİ MÜSLÜMAN TOPLUM VE KÜLTÜREL DEĞİŞİM

Amerika'daki Hristiyan toplumundan pekçok açıdan farklılıklar gösteren Müslümanlar toplum içerisinde kendi yerlerini bulmakta büyük zorluk çekmektedirler. Toplum örgüsünün her safhasında bazı dini emirleri yerine getirip getirmeme arasında tercih içerisinde kalmaları onları sık sık bir ikileme sürüklemektedir. Bu problem kendisini genç nesilde daha çok göstermektedir. Lovell'in de belirttiği gibi Amerikan okullarına devam eden çocuklar kendi kültürlerini hemen hemen tümüyle yitirmektedirler.³⁵ Bundan en az etkilenen milletler olarak Türkler ve Hindistanlılar zikredilmiştir.³⁶

Kendi din ve kültürünü terk eden bir grup Amerikan kültürüne tamamen adapte olarak kendi isimlerini de değiştirme noktasına varmışlardır.³⁷ Lovell'in bir araştırmasına göre Ohio eyaletinin Toledo şehrinde Müslüman nüfusu 1000'lerde olduğu halde şehirdeki 240 bardan 127'si İslam'ın yasaklamasına rağmen bu Müslümanlar tarafından satın alınarak işletilmektedir.³⁸ Bu problemin bir boyutu da Müslüman olmayanlarla gerçekleşen evliliklerde ortaya çıkmaktadır. Böyle ailelerde özellikle domuz eti içeren yiyeceklerle alkol bulunan içecekler konusu tartışmalara sebep olmaktadır.³⁹

MÜSLÜMAN-HRİSTİYAN İLİŞKİLERİ

Günümüzde Amerika'da İslam'ın bilinme oranı gittikçe artmaktadır. Speight'a göre her ne kadar dünyadaki Filistin-İsrail problemi, Orta Doğu petroleri ile ilgili krizler, Yran devrimi ve birtakım İslami hareketler sebebi ile Amerika'lı vatandaşlar İslam'ı daha çok duyar olmuşlarsa da İslam'ın ne olduğu ve Müslümanların özelliklerinin neliği hakkında bilgilendirilmemiş durumdadırlar.⁴⁰ Bugün Müslüman-Hristiyan ilişkileri açısından en ilginç olaylardan teki belki de Kilisenin Müslümanlara karşı yakın zamanda başlayan ilgisidir. Speight belirtmektedir ki daha önceleri de Kilise diğer din konuları

34- Abdur-Rauf, "The Future of the Islamic Tradition," 277.

35- Lovell, Age., 106.

36- Age., 95.

37- Age., 100.

38- Age., 99.

39- Age., 100.

40- Speight, Age., 1.

ile ilgilenmiştir; ancak Kilise bu diğer dinleri çok uzak yerlerde ancak misyonerler vasıtası ile haber alınan insanlar tarafından uygulanan bir hayat tarzı olarak görmüştü. Bu açıdan İslam da onların ilgisini çok fazla çekmemişti. Bugün ise durum tamamen değişmiş, Müslümanlar Amerika'da Hristiyanların komşuları ve eşit vatandaşları olmuşlardır.⁴¹ Bu noktada ilk yapılması gereken karşı din hakkında doğru bilgi edinmekti. İslam hakkında daha iyi bir bilgiye ulaşmak amacı ile Amerika'daki *the National Council of Churches of Christ* ve Hartford Seminary'deki *the Duncan Black Macdonald Center* Hristiyan-Müslüman ilişkilerini incelemek amacı ile bir komisyon kurmuşlar, bir gazete çıkarmışlar ve değişik yollarla bu dinin anlaşılmasında katkıda bulunmuşlardır.⁴² Lovell'e göre bu gayretler mahalli mescit ve merkezler tarafından da genişletilmiştir. Bu merkezlerden teki de Washington D.C.'deki *Service of the Islamic Center*'dir.⁴³ Bu gayretlerin bir devamı olarak *the National Council of Churches of Christ* İslamın doğuşunun 14. asrını tebrik amacı ile İslami organizasyonlara birer mektup göndermiştir.⁴⁴

Bu konsülün diğer bir gayreti de kendilerince masrafları karşılanan R. Marston Speight'in *Christian-Muslim Relations*, (Connecticut, 1983) isimli kitabıdır. Kitabın girişinde şunlar yazılıdır: "Bu kitap *the National Council of the Churches of Christ*'in bünyesindeki Hristiyan-Müslüman ilişkilerini inceleme komisyonunun İslam'a dair doğru bilgi edinme ve onun Hristiyanlıkla ilgisini araştırma gayretlerinin bir devamıdır." Bu kitabında Speight, bu iki dine mensup kişilerin sosyal açıdan ilişkilerini geliştirmek için Amerika'daki Hristiyanlara şunları tavsiye etmektedir:

-İslami bayramlarda ve İslami takvimin yılbaşında Müslümanlara tebrik kartı göndermek.

-Mahalli dinler arası toplantılarda Müslümanların katılımını sağlamak.

-Müslümanların başına gelen kaza, yangın, sel gibi felaketler esnasında uyanık olmak. Bu gibi durumlar Hristiyanların yakın ilgisini göstermeleri için birer fırsattır.

-Okullarda, hastahanelerde, hapishanelerde, fabrikalarda ve iş yerlerindeki idarecilere Müslümanların kendisine has yaşantıları ile ilgili konularda tavsiye ve destek vermek. Bizim pluralistik toplumumuzun bu parçası hakkında uygun davranmak için şu konulardan haberdar olmamız gerekir:

41- Age., 1.

42- Lovell, Age., 107.

43- Age., 98.

44- Age., 107.

Domuz ve vahşi hayvan etleri İslam dininde yasaktır.

Her türlü alkolik içkiler yasaktır.

İslam'da belirli bir elbise türü yoktur, ancak her iki cins de vücutlarını basit ve gösteriştten uzak bir şekilde örtmeleri gerekir.

Kanuni evlilik çerçevesinde cinsel ilişki Müslümanlarca uygun görülmektedir.

Müslümanlar mahalli okullarda öğretildiği şekli ile uygulanacak sex eğitimine karşıdır. Onlar insanoğlunun cinsel yönünü çocuklarına kendileri öğretmek istemektedirler.

Kız ve erkek çocukların aynı anda ve yaygınca kullanılan elbise türleri ile bedeneğitim derslerine katılmaları Müslümanlarca uygun karşılanmamaktadır.

Ramazan ayı esnasında oniki yaşın üzerindeki çocukların oruç tutma ihtimalini okul yöneticileri dikkate almalıdırlar.

Okulun yemek hanelerinde Müslüman öğrenciler için uygun olan gıdalar da bulunmalıdır.

-Müslümanlara cemaat halinde yapacakları ibadetler için kilise alanını kira veya ödünç vermek.

-Arkadaşlıkarı geliştirmek amacı ile Müslümanları sosyal etkinliklere davet etmek.⁴⁵

Bu çalışmayı the National Council of the Churches of Christ'ın yönetim kurulunun şu deklarasyonunun tercemesi ile bitirmek istiyorum:

The National Council of the Churches of Christ'ın yönetim kurulu şu kaniya varmıştır ki İslam, Müslümanlar ve Arablar hakkındaki genellemeler ve ön yargılar ve buna bağlı olarak ortaya çıkan toleranssızlık Hristiyanların dikkatinden kaçmamalıdır. Hem fertleri hem de Hristiyan kuruluşları ırkçılık ile etnik ve dini toleranssızlık hadisesinden uzak tutmak tutmak amacı ile bu konsül Hristiyanları, kiliseleri ve kiliseye bağlı kuruluşları şu aşağıdaki konularda ortak anlaşmaya çağırmaktadır: -

---

45- Speight, Agc., 80-85.

(1) İslam, Müslümanlar ve Arap Hristiyanlar hakkında daha iyi bir anlayışa ulaşmak amacı ile kilise bünyesindeki eğitim programlarına İslam, Müslümanlar, Müslüman dünyası ve bu bölgedeki Hristiyan azınlıklarla ilgili ve Müslümanlarla Hristiyanları birbirinden ayıran konular hakkında birer ders koymak ve Müslüman ve Araplardan böyle programlara liderlik yapacak ve destek olacak kimseleri davet etmek.

(2) Bölgesel kilise ve dinler arası kuruluşları Müslüman dini organizasyonları ile bağlantı kurup birlikte iş yapmaya teşvik etmek.

(3) Toplumun barışı, refahı ve emniyeti konusunda sorumluluk duyan bir izleyici grup ve organizasyon olarak Müslümanlarla ilgili insan haklarını savunmak.

(4) Orta Doğu ile ilgili olaylarla ilgili olarak verilen çarpık ve doğru olmayan dini ve politik haberleri reddetmek, "terörist" etiketinin onlara verilmesine neden olan sebepleri anlamaya çalışmak ve milli barış gayretlerini engelleyici herhangi bir davranışa müsaade etmemek.

(5) İslam, Müslümanlar ve Araplar hakkında söylenen dini onyargılı, kalıplaşmış ve kasitle ifadelere karşı çıkmak ve reddetmek.⁴⁶

46- R. Marston Spaight, *God is One* (New York: Friendship Press, 1989), 103.